

ENERGI *sidorna*

Det börjar alltid med en kartläggning

Nyckeln till ett framgångsrikt energieffektiveringsarbete börjar alltid med att man gör någon form av energikartläggning.

– Den kan vara väldigt enkel eller mer omfattande men har man ingen koll alls så är det svårt att veta och bestämma sig för vad man ska göra.” säger Magnus Olander, projektledare på Region Gävleborg.

– I sin enklaste form kan en kartläggning vara att sammanställa månadsförbrukningar för värme, el, vatten och fordonsbränslen de 2–3 senaste åren. Analysera månadsvisa skillnader och de ekonomiska proportionerna och på så sätt skaffa sig en uppfattning om vad det är som man kan gå vidare med, fortsätter Magnus.

Ekonomiskt stöd för energikartläggning

– Små- och medelstora företag med en energianvändning från 300 MWh/år kan ta hjälp av en konsult och få stöd med halva kostnaden upp till 50 000 kronor i energikartlägningsstöd. Då blir det en lite mer omfattande kartläggning som oftast utmynnar i en handlingsplan och åtgärdslista som kan användas i det fortsatta energiarbetet. Det bästa med en sådan är att konsulten ser till att åtgärderna kommer i rätt ordning och att dessa samverkar åt samma håll, säger Magnus.

Ekonomiskt stöd för fördjupning

Efter en energikartläggning och genomförandet av dess åtgärder kan det fortfarande finnas stora möjligheter till ytterligare energieffektivisering. Kanske visade energikartläggningen på något som behöver undersökas ytterligare innan en investering genomförs? Det kan exempelvis gälla belysning, ventilation, utbyggnad, produktionsprocesser, mätning och optimering etc.

Stödet kallas *miljöstudier* och kan ge 70 procent av kostnaden för en konsult som hjälper små- och medelstora företag med en undersökning.

– Arbete med energieffektivisering stärker företagets konkurrenskraft avslutar Magnus.

Magnus Olander, projektledare på Region Gävleborg

Mer information

Vill du som är företagare få mer information om energikartlägningsstöd och miljöstudier kan du vända dig till Magnus Olander på Region Gävleborg.

magnus.olander@regiongavleborg.se
Telefon 026-65 02 60

Sjölins smide levererar och monterar tak-konstruktionen till renoveringen av Nationalmuseum.

Sjölins Smide AB – framgångsrika även i energiarbetet

Redan 2003 började Sjölins Smide AB i Hudiksvall ett framgångsrikt omställningsarbete som också innefattade företagets energiförsörjning och energianvändning.

– 2003 planerade vi en utbyggnad av våra produktionslokaler. Vi hade en tajt budget och försökte hitta smarta lösningar för både byggnationen och driften, berättar Ulrik Jonasson, VD på Sjölins Smide.

– För att kunna öka produktionskapaciteten i form av fler maskiner och arbetsplatser var vi tvungna att bygga om och öka kapaciteten på ingående strömförsörjning och transformator. Men istället rev vi ut vår gamla elpanna som producerade värme och varmvatten, och ersatte den med bergvärme och värmepumpar. All den el-energi som pannan tidigare förbrukade räckte nu till att driva de nya maskinerna, arbetsplatserna och värmepumparna. Än idag, trots att vår produktionskapacitet och lokalyta mer än fördubblats, har vi inte behövt öka vår strömförsörjning, fortsätter Ulrik.

Hur kom ni igång, hade ni hjälp av några konsulter?

– Personalen involveras alltid i vårt förändringsarbete. De är en viktig resurs och de vet hur de vill att resultat av förändringen ska fungera. Ofta finns det

någon som har oanade kunskaper, känner någon som vet mer, eller har ett stort engagemang. Vi har inte anlitat några konsulter utan tagit hjälp av personalens samlade kunskaper samt duktiga energientreprenörer på orten, svarar Ulrik.

Vad har ni gjort sedan då, efter ombyggnaderna 2003?

– Som sagt, det första större arbete som vi gjorde var att konvertera vårt gamla uppvärmningssystem. Kopplat till det bestämde vi sedan hur vi ville att våra byggnader skulle fungera. Vi uppdaterade ventilationsanläggningar, byggde väggar och tak med låga u-värden.

– Nu har vi full återvinning på våra svetsrökutslug. Vi har tagit bort de gamla varmluftspannorna som drevs med olja och kopplat ihop allt med bergvärmeanläggningen. Vår senaste investering är att vi bytt ut all belysning i produktionslokalerna mot ny energisnål LED-belysning; fortsätter Ulrik.

Vad har ni kvar att göra? Hur jobbar ni vidare?

– Det finns alltid saker att förbättra och förändra. Vi jobbar med att ständigt

förbättra oss och våra processer i något som vi kallar ”Sjölins-Lyftet”. I lyftet engagerar vi alla medarbetare i förändringsarbetet. Det har hittills slagit mycket väl ut.

Vad har ni fått för resultat av det här medvetna och långsiktiga arbetet?

– De investeringar vi gjort har återbetalat sig väldigt snabbt. När man väl börjat se över sina processer och ser att det blir snabba resultat är det lätt och inspirerande att fortsätta arbetet. Arbetsmiljömässigt har det också blivit mycket bättre. Förutom att vi har en jämn och bra värme vintertid i välisolerade lokaler producerar värmesystemet kyla sommartid för en väldigt liten kostnad. Lokalerna är ljusa och ventilationen fungerar väldigt bra. Trivseln är stor och alla medarbetare känner och vet att satsningarna vi gjort har vi gjort för att vi ska må bra och kunna arbeta effektivt.

Vilka utmaningar ser ni i framtiden?

– Vi måste hela tiden utveckla oss, hitta smarta lösningar och effektiviseringar för att kunna vara konkurrenskraftiga. Vi har stor konkurrens från framförallt Östeuropa så vi är tvungna att hitta andra sätt än medarbetarnas lönenivå att konkurrera med. Energismarta byggnader, maskiner och arbetssätt är ett bra konkurrensmedel. Om sedan våra kunder ser mervärde i att samarbeta med oss på grund av vårt miljöengagemang så är det ju också en konkurrensfördel, avslutar Ulrik Jonasson.

Projektet Incitament för energi-effektivisering

Broschyrer som finns att tillgå i projektet "Incitament för energieffektivisering".

Varför arbeta med energieffektivisering?

En av de viktigare delarna i det av regeringen antagna klimatpolitiska ramverket och energiöverenskommelsen kommer att vara energieffektivisering som innebär hur vi människor bäst använder energi i våra företag, anläggningar, fastigheter och fordon. Det vill säga, hur får man ut den största nyttan till så liten energianvändning som möjligt?

För att i framtiden skapa ett förnybart och hållbart energisystem måste alla ta ansvar och arbeta med frågorna. Inte minst våra företag kan bidra med en hel del.

En viktig del i det här arbetet är att alltid arbeta med energieffektivisering oavsett vad det är för energiform. Sträva alltså alltid efter att göra av med minsta möjliga energi.

 Energi- och klimatrådgivning
www.energiochklimat.se

Fakta om projektet:

- Stöttar små och medelstora företag att komma igång med energiarbetet.
- Ger branschvisa vägledningar i energiarbetet.
- Informationsmaterial om systematiskt energiarbete.
- Informationsmaterial om hur man arbetar med åtgärdsplaner
- Fyra inspirationsfilmer med goda exempel (de finns även på Youtube).
- Vänder sig i ett första skede till de företag som omfattas av miljötillsyn. Dessa kontaktas av de kommunala miljökontoren under 2018 och 2019.
- Andra intresserade företag kan vända sig till kommunens energi- och klimatrådgivare eller Region Gävleborgs projektledare.
- Energimyndigheten och Länsstyrelsen har utbildat miljöinspektörer och energirådgivare.

Tanken med projektet är att ta fram enhetliga metoder och verktyg för hur ett bra energieffektiviseringsarbete ska gå till.

Under flera år har olika projekt och insatser bedrivits med syfte att effektivisera företags energianvändning i Sverige. Länsstyrelser, kommuner och företag arbetar på en rad olika sätt för att förbättra det systematiska energieffektiviseringsarbetet i företagen.

Tanken med detta projekt är att ta fram enhetliga metoder och verktyg för hur ett bra energieffektiviseringsarbete ska gå till, samt att sprida dessa verktyg till små- och medelstora företag i Sverige.

Metodvägledningen som tas fram i projektet ska koordineras med miljöbalkens krav på systematiskt miljöarbete och spridas via tillsyns- och rådgivningskanaler.

Energikartläggning

En energikartläggning ger svar på hur mycket energi som används för att driva ditt företags verksamhet och innehåller

förslag på hur energianvändningen kan effektiviseras. Stöd för energikartläggning är ett finansiellt stöd för dig som vill få koll på ditt företags energianvändning. Energikartläggningsstödet täcker 50 procent av kostnaden för att genomföra en energikartläggning. Ditt företag kan maximalt få 50 000 kronor i stöd.

Vem genomför kartläggningen?

Energikartläggningen kan genomföras av någon på ditt företag om den kompetensen finns och stödet kan då bidra med att finansiera personalkostnaden för detta. Vanligast är dock att ta in en konsult som genomför energikartläggningen och stödet används då till detta.

Resultatet av en energikartläggning blir en rapport som visar på energianvändningen idag samt ger förslag på åtgärder för att effektivisera energianvändningen.

Vill du energieffektivisera ditt företag?

Från och med 2018 kommer små- och medelstora företag att kunna få hjälp från tillsynsmyndigheter med att energieffektivisera. Det extra stödet kostar ingenting för företagen utan är istället en möjlighet att effektivisera verksamheten.

Projektet som fått namnet "incitament för energieffektivisering" kombinerar den redan befintliga miljötillsynen i små- och medelstora företag med energieffektivisering. Det sparar tid samtidigt som fler företag kan nås.

Energimyndigheten har tillsammans med länsstyrelserna kartlagt behovet hos små och medelstora företag och höjt kommuners och länsstyrelserns kompetens inom energiområdet. Nu kan miljökontorets tillsynspersonal tillsammans med energi- och klimatrådgivarna erbjuda både information och verktyg som företagen kan behöva för att arbeta med sin energieffektivisering.

Vad innebär detta för företagen?

När företagen energieffektiviserar sänker de sina kostnader, stärker sin konkurrenskraft och värnar om miljön. De följer också de krav som miljöbalken ställer på att alla verksamhetsutövare ska hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor.

Hjälpmedel

Projektet har också tagit fram en rad hjälpmedel som kallas metodstöd.

Metodstöden hjälper dig bland annat att ta reda på hur du arbetar strukturerat med energi i företaget, vilka lagar och krav som gäller, konkreta förslag på energieffektiva åtgärder, hur du räknar på lönsamhet och hur du kan prioritera dina åtgärder.

På www.energimyndigheten.se hittar du våra metodstöd som består av ett material om systematiskt och strukturerat energiarbete, branschvisa vägledningar för bästa teknik, en guide för hur du tar fram en åtgärdsplan samt filmer som visar på goda exempel hos företag som varit framgångsrika i sitt energiarbete.

Företag som inte omfattas av lagstadgad miljötillsyn men ändå vill arbeta med energieffektivisering kan alltid kontakta kommunens energi- och klimatrådgivare för råd och hjälp att komma igång.

Norrhälsinge Miljökontors tillsynspersonal, Fredrik Juhlin, Ann-Sofie Åhlén och Bahram Bashiri tillsammans med energi- och klimatrådgivare Johan Ringmar är några av de som kommer att arbeta med projektet i Nordanstig och Hudiksvall under året.

Föreläsning den 31 januari på Café Planet – Ekohuset i Gammelsträng

På Café Planet, i Baptistkyrkans kafé den 31 januari kl 18.30 berättar Lisa Holmberg och Niklas Olsson om deras bygge av "Ekohuset i Gammelsträng". Projektet har rönt mycket uppmärksamhet för medvetna hållbara val och återvinning av material.

Kvällen arrangeras av Omställning Hudiksvall

Har du frågor kring energi och klimat är du välkommen att kontakta din kommunala energi- och klimatrådgivare:

Eva-Lena Berglin
Nordanstigs Kommun
0652-362 10, 070-190 71 57
eva-lena.berglin@nordanstig.se
Besöksadress:
Södra vägen 14, Bergsjö

Johan Ringmar
Hudiksvalls kommun
0650-192 92
energiradgivning@hudiksvall.se
Besöksadress:
Västra Tullgatan 6, Hudiksvall